

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך - פרשת נשא

עלון מס' 50

עלון זה מוקדש לע"נ הרב משה בן יצחק שמעון רפאל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

בדרך התורה

יפתח את לבך ותכנס בקרבך אהבת התורה, והקדוש ברוך הוא רוצה! 'ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר'. הוא פותח לפניך שערי חכמה ודעת, אף אחרי תפלה זו, עליך להתישב ללמוד, ואז תרגיש את השפע הרוחני! אמנם בבקר אתה נושא רנה ותפלה עבור הצלחה ושמחה בלמוד התורה, אבל מבלי להתישב וללמוד - לא תרגיש את מה שמעניקים לה מן השמים. זה כמו אדם שמקבל צ'ק ואינו פורע אותו! בחג השבועות, זמן מתן תורתנו, נפתחו שערי שמים וכלנו עמדנו בתפלה לזכות ללב מבין בתורה. חג השבועות הוא 'ראש השנה ללמוד התורה', ביום זה גוזרים מי יחכם ומי יצליח.

לאחר יום גדול זה - עלינו לממש את הרצונות, לקחת את מתנות השמים שמעניקים לנו ולהתישב ללמוד! מדי שנה בשנה קוראים את פרשת נשא בשבת שלאחר חג השבועות. פרשה זו היא הארכה ביותר מבין פרשיות התורה - יש בה 176 פסוקים! חכמים קבעו כה, היות ובטוחים היו כי מיד לאחר שקבלנו

מעשה ביהודי שתנה בפני רבו את אשר על לבו: "רבי, מדי יום אני מתפלל בדבקות ש'ה' יפתח את לבי לתורה. אני מכונן בקרבך התורה, חושב על כל מלה בקרבך אהבת עולם... ותן בלבנו בינה להבין ולהשפיל, לשמע ללמד וללמד... ואינני רואה פי תפילתי מתקבלת!" הביט בו הרב בחמלה, ושאל: "ומנין לה שלא זכית לפתיחת לב לתורה?" "מדי שבת אני טורח ומשתתף בשעורי הרב - ואינני מבין מאומה!"

אמר לו הרב: "אמשל לך משל, למה הדבר דומה? עני פוגש את עשיר העירה בבית הכנסת. בראש מרפון הוא מבקש תרומה להחיות נפשו ונפש ילדיו. העשיר משיב לו בפנים מאירות ואומר "אין ארנקי אצלי, סור נא אל ביתי בשעה הקרובה, ואשמח להעניק לך פראוי". אף העני לא בא! העשיר רוצה להיטיב ולהעניק, אף העני שבקש לא מגיע לקחת".

"כה" ממשיה הרב בשיחתו עם היהודי, "אתה מבקש מהקב"ה שכל ובינה להבנת התורה, מבקש פי ה'

נחת

זה קרן ההסעות

רבינו הגדול מרן ראש הושיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א בכ"ק "כל המשתתפים בהוצאות החזקת ילד אחד, יזכו במידה כנגד מידה לרוב נחת דקדושה מכל צאצאיהם היקרים יהיו"

על עצמנו על תורה, יש לנו 'תאבון מגבר' להקדיש שעות נוספות ללמוד. מענין הדבר כי גם הפרק הארוך ביותר בספר התהלים, פרק קי"ט, אוצר בקרבו 176 פסוקי תפלה וערצה, ורבו עוסק בהתרפקות על אהבת התורה. גם המסכת הארצה ביותר בתלמוד בבלי, מס' בבא בתרא, מעניקה חנית למוד מרוממת לארה כל 176 דפיה!

אחרי חג השבועות משמים את השאיפות ואת הכמיהות. גם במדרש רבה ובאור הקדוש - פרקי פרוש נשא הם הארכים ביותר מבין כל הפרשיות, עמוסים בדרשות ובאגדות משיבי נפש. "חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו... אבינו אב הרחמן רחם עלינו... ותן בלבנו בינה..." "הקדוש ברוך הוא נתן. עלינו רק לקחת!"

בדרך הפרשה

בפרשת השבוע נלמד על הנזיר, הפורש מחיי חלין, ומקדיש עצמו לחיי רוח. פרשה זו פותחת במילים: "איש או אשה כי יפלא לנדר נזיר להזיר לה". מה פרוש המלה "יפלא"? כתב רבנו אברהם אבן עזרא שזהו מלשון 'פלא', כי הנזיר הוא דמות פלאית! שונה הוא מרב אנשי הסביבה שהולכים אחרי תאוות לבם ושקועים בחמירות. פלא גדול עושה הנזיר כאשר מקבל על עצמו לחיות עם השבון; אסור לו לשנות יזו ולאכל מפל מה שגדל על גפן היזו, ועליו להשמר מפני הטמאה. הוא מתקרב וחי ממש עם הקב"ה!

גדולה, מתוך כבוד אליה ומתוך קיום מצות ה' 'ואהבת את הגר'. מכיון שרגילה היתה הלני לתרם לבית המקדש ביד רחבה וברוח נדיבה, שאל אותה הכהן: "מדוע הגעת פעת לבית המקדש? הרי אין פעת חג ומועד?" היא ספרה כי פעת סימה שבע שנות נזירות שקבלה על עצמה בנדר מחלט לכבוד הצלחת מונבו בנה, והנה הגיעה פעת להביא את קרבנותיה, ונדרה לה' תשלם.

במשנה במסכת נזיר ישנו ספור מרתק, באמצעותו נחפים בכמה וכמה פרטי הלכה ששייכים לנזיר. המשנה מספרת על הלני המלכה. מי היא מלכה זו? הלני שלטה בארץ חדייב (בצפון סוריה) בזמן בית המקדש השני. היא הפירה בגדלות ה' ובתורתו, וקבלה על עצמה גרות לשם שמים. היא ומשפחתה המשיכו לחיות כיהודים וקדשו שם שמים במעשיהם.

"ואיפה שהית בשבע שנים הלני?" שאל הכהן. "בארמוני בבירת חדייב! קבעתי שלמטבח הארמון אין מכניסים יזו ומיץ ענבים, לא צמוקים ואף לא עלי-גפן. כמו כן נשמרתי מטמאת מת, וכמוכן, לא גורתי את שערות ראשי במשה כל שבע השנים". "גברתי המלכה" אומר לה הכהן, "לא איש בשורה אני היום. חכמים קבעו כי אדמת חו"ל טמאה היא, כי אין הגוים מקפידים על שמור מקום קבריהם". "מה זאת אומרת?" שאלה הלני המלכה.

בנה של הלני - מונבו, יצא למלחמה נגד אויבי מדינתם. בצאתו הכריזה אמו: "כאשר בני מונבו לשוב בשלום, אהיה נזירה שבע שנים", ובכה קימה את דברי חז"ל כי נזירים בשעת צרה. בתם המלחמה חזר הנסיך מונבו עטור בור הנצחון, וכפי שגדרה - התחילה הלני המלכה בנזירות ממשכת, תוך שמירה על כל כללי ופרטי דיני הנזיר.

"השנים בהן נהגת נזירות - פסולות היו! אינן נחשבות כלל, מפני שהיית במקום טמא!" "ומה עושים?" שואלת המלכה הנכבדה. "על נזיר לקיים את נדרו בארץ ישראל!"

כאשר נסתמו שבע שנות נזירותה, עלתה ובאה לבית המקדש בירושלים עם הקרבנות שנזיר מביא לה' עם מלאת ימי נזרו. כהני המקדש קבלו את פניה בהערכה

מששמעה זאת, הכריזה הלני: "מקפידה אני על קלה פחמורה, ואת ההלכה אקיים!" בנתה לה המלכה ארמון מיוחד בארץ ישראל, עברה לגור בו והתחילה מחדש לספר שבע שנות נזירות. קרוב מאד לסיום שבע השנים, מת אחד מאנשי הבית לפתע פתאם, בהיותו בתוך הארמון. כל אנשי הבית,

מספור זה שומעים כי אשה יכולה להיות 'נזירה'! הרי כה נאמר במפרש בתורה: "איש או אשה כי יפלא לנדר נדר נזיר להיר לה". למדנו עוד על נדר בשעת צרה ומלקמה. למדנו על דין טמאת ארצות הגוים, על בטול נזירות אחרי הטמאות, ועל קרבנות שהנזיר מביא במלאת ימי נזרו.

ובעקר למדנו איך לקבל את הנהגת ה', שהוא הטוב והמטיב לכל. אשרנו מה טוב חלקנו שזוכים אנו להתקרב לה', להיות 'אנשי פלא' שנבדלים מחיי החמר ומתענגים בחיי רוח!

כמו גם כל רהיטי וכלי הבית נטמאו, כדין "אהל המת". הנזירות של הלני המלכה נפסקה! וכך שוב - אחרי שנטהרה כדת וכדין, התחילה בפעם השלישית לספר ולנהג שתי שנות נזירות.

המשנה במסכת נזיר פרק ג' משנה ו' מסימת: "ונמצאת נזירה אחת ועשרים שנה!"

הלני המלכה לא התרעמה על "גורלה", כי כאשר אדם חי בדרך ה' מתוך אהבתו ויראתו, יודע הוא שהוא נשא על כנפי הרוח, ולאן שהקב"ה מוביל את מסלול חייו - לשם ילה ללא עוררין, מתוך שמחה וטוב לבב.

בדרך המצוה

אלף כורין, כאשר היתה עושה בחיי האב, והפריש ממנה מאה כורין. בשנה השנייה נסתכל וראה הבן, שכמות המעשר גדולה, ולא הפריש. לשנה אחרת נתמעטה השדה ולא עשתה כי אם מאה כורין.

נצטער על זה. ושמעו קרוביו, שכה מעט ולא הפריש מעשר. באו כלם אצלו מלבשים לבנים. אמר להם: "כמדמה לי, שאתם שמחים בקלקלתי." אמרו לו: "אנו מצטערים עליה, כי גרמת לה כל הרעה הזאת! ומפני מה לא הפרשת מעשר כראוי היטב? בוא וראה: כי מתחלה כשבא השדה לידה, אתה היית בעל הבית, והקדוש ברוך הוא - כהן, שהיה המעשר חלקו לתן לעניים. ועכשו, כשלא הפרשת חלקו לו, הקדוש ברוך הוא בעל הבית, ואתה כהן. שאין שדה עושה מה שהיה עושה מתחלה אלף כורין, והפריש לה מאה כורין."

והינו דכתיב: 'ואיש את קדשיו לו יהיו' [בפרשתנו]. כלומר: כשאנו מפריש כהגון, לא ישאר לו אלא הקדשים, כלומר המעשר.

רבנו החפץ חיים הוסיף והסביר על פי הכתוב: "ואיש את קדשיו לו יהיו": כל הכסף והזהב שהאדם עמל עליהם - לא ישארו בידו לנצח. כי לא במותו יקח הכל! קנינים אלה הנם זמניים

כאשר אדם זוכה לברכה ה', והפרנסה מצויה לו בסיעתא דשמייא, עליו להביע הוקרה להקב"ה על כל חסדיו. כאשר מקפידים על מתן צדקה, תרומות ומעשרות, וגמילות חסדים ברכושנו, הרי בכה מבטאים את הוקרתנו לה' כי ממנו הפרנסה, ומידו הוא נותן לנו.

ישנם אנשים ששוכחים זאת. הם חושבים שכחם ועצם ידם נתן להם את ההון, והם קומצים את ידם מלתת לעניים. אף הם טועים! שלמה המלך כותב במשלי: "מתן אדם ירחיב לו", כאשר נותנים ומרבים בצדקות, זוכים לעוד ועוד מהשפע האלקי! לפניכם ספור מהמדרש, אותו מביאים גם התוספות במסכת תענית, הממחיש חשיבות וסגלת הפרשת מעשרות וצדקה כראוי, ובצדו - הקשר לפרשתנו - פרשת נשא.

מעשה באדם אחד שהיה עשיר, והיה לו שדה שעשה אלף כור (מדה גדולה של חטים). והיה אותו עשיר נוטל מאה כורין למעשר (עשירית), ומפריש בכל שנה ושנה, וכן עשה כל ימי חייו. בסוף ימיו, קרא לבנו ואמר לו: "בני, דע ששדה זה שאני מוריש לך, עושה בכל שנה ושנה אלף כור. הנהר שתפריש מאה כורין כאשר עשיתי!" מת אותו האיש, ועמד הבן במקומו. ועשתה השדה

תלמידים אלו להמשה ראוי, בעולם הישיבות והסמינרים התורניים. מאות תלמידים מתקרבים לחיי תורה, המה והוריהם, בזכות פעילות זו. האם יש קנזן נצח גדול מאה?

תפצים אתם בזכיות שתהנו מהן כבר בעולם הזה, והם ימשיכו ללוותכם גם מול כסא הכבוד בעולם הבא? "הקרן" קימת לו, "קרן ההסעות" היא ערכה להנחלת התורה! "קרן ההסעות" פועלת בכל ימות השנה ומשפיעה על רבבות אלפי ישראל, פשוטו כמשמעו, לקרוב הלבבות לתורה ויראת שמים.

בלבד! מהו "הרכוש" האמתי ש"לו יהיו", שישאר שלו לנצח? – אומר הכתוב: "ואיש את קדשיו" – אותו ממוז שנתן אדם לצדקה, לדברים שבקדשה, "לו יהיו" – הם אלו שישארו בידו, ויקפו לזכותו לעולם הבא.

אחת הצדקות הגדולות שאדם עושה, הוא תחסד הגדול של השבת בנים או בנים לחיק אביהם שבשמים. רבני ופעילי 'קרן ההסעות' געיים ועמלים להפעיל מערה הסעות ענק, להסיע תלמידים ותלמידות מדי יום ביומו לבתי ספר תורניים של 'החנה העצמאי', ועושים לילות פזימים באהבה ומסירות לרשום

קדור המצוה

שם ישראל נגד החר, 'ויחן' - בלשון יחיד כי היינו "כאיש אחד בלב אחד"! זכינו לאחדות! האחדות היא ערה מרכזי בעם ישראל, היא מעניקה לנו חסן בעתות משבר ונחם ברגעים קשים.

בשנת הקורונה זכינו לאחדות; התפללנו יחד בחצרות הפתים בני עדות שונות, ונסחאות התפלה השונים והמגונים - התערבבו והתמזגו כמנגינה ערבה.

ב"ה יצאנו ממשבר הקורונה בסיעתא דשמיא. ארץ ישראל היא הראשונה מבין ארצות תבל שמרבית הצבור מחסנים

בליל הסדר שורנו: "אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתנו לנו את התורה - הינו". ישנם חמשה עשר קטעים בפיוט זה, כלם מובנים, מודים לה' על כל פרט ופרט בתסדיו הגדולים. אה מה פרושו של קטע זה? מהי התועלת בהתקרבות לפני הר סיני בלי לקבל את התורה? להבדיל אלה אלפי הבדלות, זה כמו להגיע ללונה-פארק בלי לעלות על שום מתקן!

דרשו רבותינו כי היתה לנו תועלת עצומה - בעצם ההתקרבות לפני הר סיני. לקראת מתן תורה נאמר ויחן

נגד הנגיף. אך עם הירידה באחוזי הנדבקים יש גם ירידה באחוזי ואחדות בין שורות העם. חזרנו לבתי הכנסיות, חזרנו לשגרה.

איננו מבינים בחשבונות שמים, למה ה' עושה כה ולמה פועל כה. אמןם לא יודעים ולא מבינים, אך עם זאת חוכה עלינו להתבונן ולחשב "על מה עשה ה' ככה". חדש-חדשים אחרי משבר הקורונה אנו מוצאים את עצמנו במשבר בטחוני המור. טילים ואזעקות אימה, פגועים ומעשי פגיעה ובה. שוב יושבים יחד – שכנים שונים – במרחקים מגנים. שוב חזרנו לבדידות. אולי ה' קורא לעברנו: "בני! אחרי שנת קורונה צפיתי וקניתי שתמשכו להיות מאחדים! אין אני חפץ בצרה לתת 'תוכורות'. תתאחדו!!!

בחדש זה, ביום ט"ו בסיון, חל יום פטירתו של רבנו הגדול רבי חיים מוולוז'ין, גדול תלמידיו של הגר"א מוילנא. הבה נלמד ספור משמעותי המעצים את חובת האחדות והדאגה לאילת.

בעצומה של המלחמה בין הקיסר הצרפתי נפוליאון לבין רוסיה, חנתה מפקדת הצבא הצרפתי בסמיכות לעיר וולוז'ין. נפוליאון הקיסר בקש להפגש עם רבנו חיים מוולוז'ין. כאשר הגיע רבי חיים לפגישה עם נפוליאון, שמח נפוליאון לקראתו, בראותו את פני הגאון, המקרינים אצילות טהורה. מיד פתח ואמר לו: "שמעתי שהנה איש חכם ופקח. ובכו, האם המלחמה תסתיים בנצחוני הכביר כקודמותיה, או שמא אני עומד בפני כשלונו, ואסון נורא אורב לי? חשף את מחשבותיה בגלוי לב וללא מורא".

פתח רבי חיים ואמר לנפוליאון: "היה הנה מלך שעשה פעם את דרכו במרכבה מלכותית, הרתומה לארבעה סוסים משבחים, שכל אחד מהם - רכש מארץ שונה. בדרך בתוך היער נכנסו הסוסים לתוך בצה טובענית. נסה העגלון לחלץ את הסוסים האצילים והמשבחים, אך לשווא. והנה, כעבור כמה שעות, התקרבה עגלה רעועה, רתומה לשני סוסים פחושים, דלי בשר, ואף היא מיד שקעה בכצה הטובענית.

מיד יצא מתוך העגלה הרעועה אכר מגשם, שלף את השוט, והחל מצליף בסוסיו. הללו אורו כח, נעו אנה ואנה, עד שיצאו מתוך הכצה, ויהי הדבר לפלא בעיני המלך ומלויו. שכן, כיצד שני סוסים צנומים ודקים, נחלצים תוך רגע מן הבץ, ואלו ארבעה סוסים אבירים

שוקעים ללא יכלת להחליץ?

שאל המלך את האכר, הכיצד? ענה לו האכר: אדוני המלך, הסוסים שלהם מיחסים וטהורי גזע. זה בא ממצרים, זה מערב הסעודית, זה מבליגיה וזה מארגנטינה. אמןם סוסים אלה מבחרים שבמבחרים, אבל כאשר אתה מצליף על גבם, מושך כל סוס לכוון אחר, כל אחד מנסה להיות המוביל, ואין הם מצליחים להתאחד למען המטרה. אדרבה, כאשר מכים על אחד הסוסים, שמחים הסוסים האחרים לאידו...

אבל, שני סוסי הדלים והפחושים, ממשפחה אחת הם – שני אחים. ולכן כאשר אני מכה על האחד, חש גם האחר את כאבו ונחליץ לעזרתו, וכה באחדות של שניהם הם יוצאים מכל צרה ובה. פה סים רבי חיים את משלו, ואמר לנפוליאון: "כבודו הקיסר ירום הודו! לרשותך עומד צבא אדיר וחמוש היטב, אך הוא מרכב מצבאות אוסטריה, פרוסיה, ספרד ואיטליה, שגלו לצבא הצרפתי. כל אחד מהם מתאמץ לרכש את תהלת הנצחון. לא כן הצבא הרוסי... אף כי דל הוא באמצעים, כיון שהוא מרכב מבני עם אחד, הלוחם להגנת ארצו, חש כל חיל בסכנה המשתפת לכלם, ולכן מתאמץ להצלחת הקרב. אם כן, נצחונה הקיסר נפוליאון מפקפק! כי באחדות מנצחים, ובפרוד נכשלים". ואכן נפוליאון הפסיד בקרב ונחל כשלונו צורב. יום קבלת התורה מאחורינו, אך כמו שלא נפרדים מהתורה, לא נפרדים מהאחדות שקדמה למתן תורה. האם חתן וכלה משאירים את המתנות שקבלו באולם? בודהי שלוקחים אותן עמם! קבלנו מתנות נפלאות בהר סיני: תורה ומצוות, מדות והליכות, לא נשאירם מאחור!

קבר רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל

בְּדֶרֶךְ הַחִידָה:

שאלות לפרשת נשא: הנושא: ברכת פהנים

- לאחר איזה דבר רע' מכונים בברכת הפהנים, פסגלה להמתיק ולהטיב?
- מדוע מכסים הפהנים את ידיהם בטלית?
- מדוע חולצים הפהנים נעלים בברכת פהנים?
- היכן נערכת מדי חל-המועד 'ברכת הפהנים' ההמונית הגדולה בעולם?

שלחו לנו למייל: zaida@kerenh.org.il או לפקס 03-8004455
ומי שפטר את החידות – נפרסם את השם שלו עם הפתרון בעלון הבא.

תשובות לגליון הקודם

מה היה שמה של אמו של דוד המלך?

• נצבת בת עֲדָאֵל (ב"ב דף צ"א).

מדוע נוהגין בחג שבועות לקשט בפרחים?

• זכר להר סיני שהיה במדבר השומם, ולכבוד קבלת התורה התמלא בירק, וכן זכר לריח השושנים שמלא את העולם בזמן מתן תורה.

מה טעם המנהג להיות ערים בליל שבועות?

• פאשר הקב"ה בא לתת את התורה בבקרו של יום ו' בסיון - מצא את בני ישראל ישנים. נוהגים להיות ערים כל הלילה כדי לכפר על פה.

הפותרים: נפתלי א. | אביגדור ה. | מוישי ה. | רבקה ב. | רותי א. | תמי ג.

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

רוצים את העלון אצלכם?

שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 5-804-659-95
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נודים פלוס" בדחבי הארץ